

üks Frantsusse ma mees, nimmega Etienne Montgolfier (loe: Etienne Monggolfie) esimest korda leidis, ja misgaga tule peal sõita võib, siis näed sa wäga kaugelle; agga weel kaugemale näed sa, kui so pea tark on, ja sa mõtelda oskad. Ühhe mäe otsast, mis 200 jalgja kõrge on, se on: pea aegu nõnda kõrge, ehk üks nattikenne kõrgem, kui se Tartu liina Saksu ferriku torn, mis 185 jalga weab, siis olleks se nõdr ehk poolmõetja so silmast kuuni taewa pirini pikk $3\frac{1}{2}$ (se on: kolm täit ja seitse kahheksandikku) pennikoormad ehk $27\frac{1}{2}$ wersta. Igga pennikorent on 7 wersta, igga werst 3500 jalga ehk 1750 küinart, igga küinart 2 jalga, igga jalg 10 tolli, igga toll 10 joent, igga joon 10 tippu pikk. Üks tipp ei olle enam palju pikem, kui üks juukse karw jämme on, ja siiski mõdetakse temu maga weel ja on weel penemidki mõdetussid. Agga ühhe mäe otsast, mis 27 tuhhat jalga ehk liggi 8 wersta kõrge on, kui se Dolagiri mäggi seal Asia ehk ehk oimiku maal, se on seal maal, kos need pühhad liinad Jerusalemi, Betelehem ja Natsaret leida on, ja se Sinai mäggi, kelle peal nüüd jo pea 3342 aastad taggasi ükskord wälgu ja müreristamisse all Jehowa pilwede seest need pühha 10 kasku Mosekse kätte kulutas (wata piblitamat. 2 Mos. ramat. 19 ja 20 peatükk.); ma ütlen, ühhe nisugguse mäe otsast, kui se Dolagiri mäggi on, näeksid sa ühhe ainsa korraga, kui agga so film ni selge ja wäggew olleks, sedda kõiki selletata, enam, kui 350 wersta sihti läbbi kui ühhe nõliga, ni pikk olleks seal so poolmõetja ehk se joon so silmast kuuni se taewa pirini alla. Misuggune tükk maad, ja misuggune suuw rattas so ümber, kui sa seal einast ükskord omma kauna peal ümber länad! Ja mis löbb sull seal

einast lahti otse kui ühhe korraga so immetellewa silma ees seal all so ümber ja ümber, misuggane näitus ja pilt! Üks pilt, täis walgussid ja warju, täis walgustetuid ja warjutetuid paiku, kirgades teine teise kõrwal, seal ja teal ülle kõige se ma, mis so film näed; täis wärwissid igga karwa ja wissi, rohkelisi ja sinnisid, kui kõige se illusama pildi peal; musti ja walgid; rohkelised põllud, täis dūnistust ja lotust; õitswad orrud ja karjamaad karjad peal, wälkjad elledad järwed pawa paiste sees, liinud lenudades nende ümber, igga üks omma wissi ja säedusse jäwrele, kuidas neid lodi; tumme sinine taewas so ülle ja sinised paksud kohkawad metsad so all, kos kaugel ja kaugel jõed kui õbbe, lõngakessed läbbi wiikuma näitse. Kõrbed ja sõbid, jõed ja järwed, metsad ja laned, põllud ja einamaad, liinad ja küllad, kõik jäwad kaugelle süggawalle so alla, kokku wajudes ühheks weikseks pildiks. Jõed näitse, kuidas ma sedda jo esite ürtelün, kui weiksed õbbedakarwalised keermekessed läbbi rohkelisse sidi ja sammeti keerlema, läbbi einamade, orrude ja metsade, ifka kaugemale ja kaugemale, kuuni siis wimati kõik, uddusemaks ja ifka uddusemaks minnes, siis opis so silmist ärra kaub. Sa watad sealt üllewalt alla, kui taewast ma peale, näed sedda maad ja tuuned tedda ja ei tahhaks enam taggasi tulla. Sa watad alla, ja näed seal ka neid muttukeisi lifuma, õige weikset, mis muidu ni ülli wäga sured on; näed neid ja naeratad nende rühkimisse ja rabbetemisse ülle, ja küssid einast: mis peaksid nad seal siis nõnda küll sõudma ja püidma, eddasi ja taggasi, kui sippelgad, karsimatta siina ja täina, mõnni põllu peal, mõnni einamaal, mõnni te peal ja jälle mõnni